

Tájékoztató az általános iskolák számára a 6 és a 8 évfolyamos gimnáziumok, valamint a 9. évfolyamra történő beiskolázás 2012/2013. tanévi központi írásbeli vizsgáiról

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban Nkt.) első elemei, a köznevelés rendszerét szabályozó új rendelkezések 2012. szeptember 1-jén léptek életbe. A törvény számos meghatározó intézkedése azonban a következő tanév kezdetén kerül bevezetésre. A középfokú felvételi eljárás alapvető jellemzőiben és szabályaiban jelentős változások tapasztalhatók az elmúlt évek előírásaihoz képest. Ezért a jogszabályi változások és az Oktatási Hivatal (a továbbiakban: Hivatal) által közzétett tájékoztató anyagok figyelemmel kísérésének fokozott jelentősége lesz a 2012/2013. tanévi középfokú iskolai felvételi eljárás lebonyolítása során.

A középfokú iskolákba történő jelentkezés rendjét és a felvételi eljárás szabályait a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet, a rendeletben meghatározott feladatok végrehajtásához kapcsolódó aktuális határidőket a 2012/2013. tanév rendjéről szóló 3/2012. (VI. 8.) EMMI rendelet 3. számú melléklete tartalmazza. Jelen ismertetőnk segítséget kíván nyújtani a tájékozódásban, ám nem pótolja az említett jogszabályok ismeretét.

1. A központi írásbeli felvételi vizsgákról

A 6 és a 8 évfolyamos gimnáziumok a felvételi kérelmekről

- vagy kizárólag a tanulmányi eredmények alapján,
- vagy a tanulmányi eredmények és a központilag kiadott egységes feladatlapokkal megszervezett írásbeli vizsga (a továbbiakban: központi írásbeli vizsga) eredményei alapján,
- vagy a tanulmányi eredmények, továbbá a központi írásbeli vizsga és a szóbeli vizsga eredményei alapján dönthetnek.

A 9. évfolyamra történő beiskolázás esetében a felvételi kérelmekről

- vagy kizárólag a tanulmányi eredmények alapján,
- vagy középiskola esetén a tanulmányi eredmények és a központi írásbeli vizsga eredményei alapján,
- vagy középiskola esetén a tanulmányi eredmények, továbbá a központi írásbeli vizsga és a szóbeli vizsga eredményei alapján dönthet az intézmény.

A felvételit szervező intézmény további írásbeli vizsgán való részvételt a jelentkezőktől nem követelhet meg.

Helyi szervezésű, **szóbeli vizsgát csak az a középiskola szervezhet, amelyik előírja a központi írásbeli vizsgán való részvételt.** A szóbeli vizsga az általános felvételi eljárás időszakában, az írásbeli vizsgák lebonyolítása után, a tanév rendjében meghatározott időpontban (**2013. február 18. – március 8. között**) tartható meg.

Ha a középfokú iskola **nemzetiségi nevelés-oktatást folytat**, akkor a központi magyar nyelvi feladatlapok **helyett helyben készített**, kompetenciaalapú, **nemzetiségi nyelvű szövegértési feladatsort használhat**, de ebben az esetben felvételi eljárásában **köteles a központi matematika** írásbeli vizsga eredményét figyelembe venni. Az intézmény ekkor is köteles a központi írásbeli vizsgát mindkét tantárgyból megszervezni.

A helyben készített, kompetenciaalapú, **nemzetiségi nyelvű szövegértési vizsgát az általános felvételi eljárás időszakában lehet megszervezni**, a helyi sajátosságoknak megfelelően, **célszerűen a szóbeli vizsgák időszakában (2013. február 18. – március 8. között)**. Ezen vizsgák napja azonban nem eshet egybe semelyik központi írásbeli vizsga napjával sem.

Ha a középfokú iskola a 9. évfolyamra művészeti vagy testkultúra tanulmányi területen hirdet felvételt, további készségek, képességek meglétét is vizsgálhatja.

A Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Tehetséggondozó Programjába történő jelentkezés esetén a felvételi kérelmek elbírálásakor a tehetségbeválogatáson szerzett minősítést, valamint a központi írásbeli vizsga eredményeit kell figyelembe venni mindkét tárgyból.

A 6 és a 8 évfolyamos gimnáziumok, valamint a 9. évfolyamra történő beiskolázás központi írásbeli vizsgáit a magyar nyelvi és a matematikai kompetenciákat mérő központilag kiadott, egységes követelményeket tartalmazó feladatlapok alapján, országosan egységes eljárásrend szerint kell megszervezni. A központi írásbeli vizsgához külön-külön feladatlapok készülnek azoknak, akik

- a) a nyolc évfolyamos gimnáziumba,
- b) a hat évfolyamos gimnáziumba,
- c) a középfokú iskola 9. évfolyamára jelentkeznek.

(Megszűnik tehát a korábbi években külön szervezett ún. tehetséggondozó központi írásbeli vizsga, a 8. osztályosoknak egyféle központi írásbeli vizsgája lesz.)

Amennyiben az intézmény valamely tanulmányi területénél előírja a központi írásbeli vizsgán történő részvételt, mindkét tantárgyból köteles megszervezni azt.

A központi írásbeli vizsgán elérhető eredménynek az iskola felvételi eljárásában a megszerezhető összesített eredmény, felvételi összpontszám minimum 50%-át kell képviselnie. A középfokú iskola választhat, hogy melyik tárgyból (magyar nyelv és/vagy matematika) kéri az adott tanulmányi területen a központi írásbeli vizsga eredményét. Lehetséges tehát, hogy egy adott tanulmányi területen csak egy tárgy (magyar nyelv vagy matematika) eredményét írja elő (számítja be) az iskola a felvételi teljesítmények értékelésébe. Ha az iskola felvételi eljárásában csak az egyik tárgyból elért írásbeli eredményt számítja be, akkor annak az egy írásbeli eredménynek kell az elérhető összesített eredmény, felvételi összpontszám minimum 50%-át képviselnie. Lehetséges az is, hogy egy adott tanulmányi területen az egyik tantárgyból elért eredményeket nagyobb súllyal számítják be, mint a másikat. Természetesen a felvételi tájékoztatóban ezeket a szabályokat nyilvánosságra kell hozni.

Mindezek miatt a felvételiző diáknak az az érdeke, hogy mindkét tárgyból jelentkezzen a központi írásbeli vizsgára.

2. A központi írásbeli vizsgák időpontja

A tanév rendje szerint a **központi írásbeli vizsgákat** országosan az alábbi **időpontokban kell megszervezni**:

- a **6 és a 8 évfolyamos** gimnáziumokba jelentkezők számára **2013. január 18-án 14 órától**,
- a **9. évfolyamra** és a Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Tehetséggondozó Programjába jelentkezők számára **2013. január 19-én 10 órától**,
- a **pótló írásbeli** vizsgát a **6 és 8 évfolyamos** gimnáziumokba, továbbá a **9. évfolyamra** és a Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Tehetséggondozó Programjába jelentkezők számára **2013. január 24-én 14 órától**.

Pótló írásbeli vizsgát azok a tanulók írhatnak, akik az előző írásbelin alapos ok miatt nem tudtak részt venni. Vizsgaismétlésre nincs mód, minden tanuló csak egyszer tehet azonos típusú központi írásbeli vizsgát.

3. A központi írásbeli vizsgát szervező középfokú iskolák jegyzéke

A **központi írásbeli vizsgát szervező középiskolák jegyzékét** a Hivatal **2012. november 16-áig** közzéteszi a honlapján (www.oktatas.hu).

A **középfokú iskoláknak 2012. október 31-éig felvételi tájékoztatójukban nyilvánosságra kell hozniuk felvételi eljárásuk rendjét**. A középfokú iskolák felvételi tájékoztatója tartalmazza:

- a középfokú iskola OM azonosítóját, telephelyenként a meghirdetett tanulmányi területek leírását, az azokat jelölő belső kódokat,
- a középfokú iskola felvételi eljárásának rendjét,
- a felvételi kérelmek elbírálásának, rangsorolásának módját, szabályait, ezen belül különösen a 27. § (2) bekezdésében szereplő szempontok alapján a teljesítmények értékelésének módját és figyelembe vételének arányait,
- a sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő jelentkezőre vonatkozó speciális elbírálási szabályokat,
- ha az iskola szóbeli vizsgát szervez, a vizsga követelményeit, a vizsga időpontját és helyét,
- ha az adott középfokú iskola nem készít fel érettségi vizsgára, az arra vonatkozó tájékoztatást,
- ha a többcélú köznevelési intézmény az általános iskola feladatai mellett a gimnáziumi, szakközépiskolai, szakiskolai feladatok közül legalább egyet ellát, annak szabályait, hogy az iskola tanulója milyen, a pedagógiai programban meghatározott feltételekkel léphet a gimnáziumi, szakközépiskolai, szakiskolai évfolyamokra.

A felvételi tájékoztató részét képezik a központi írásbeli vizsga szervezésére, illetve e vizsga eredményének az adott iskola felvételijébe való beszámítására vonatkozó egyedi, valamint a felvételi lebonyolításával kapcsolatos egyéb technikai információk (pl. az iskola kéri a központi írásbeli vizsga eredményeit tartalmazó Értékelő lap másolatának csatolását a jelentkezési laphoz) közzététele is.

A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 2. § (2) bekezdésének b) pontja alapján a nyelvi előkészítő évfolyamok a nyolc évfolyamos gimnázium esetében csak az 5., hat évfolyamos gimnázium esetében csak a 7. és egyéb esetben csak a 9. évfolyamon szervezhetők meg.

4. A tanuló jelentkezése a központi írásbeli vizsgára

A tanulóknak **2012. december 10-éig**, a mellékelt „**TANULÓI JELENTKEZÉSI LAP**” (1. sz. melléklet) benyújtásával kell jelentkezniük a **központi írásbeli vizsgára**. A jelentkezési lap sokszorosítható. **Ez a jelentkezési lap csak a központi írásbeli vizsgára vonatkozik, nem tévesztendő össze a felvételi eljárásban használatos jelentkezési lappal**, amelyet a középfokú iskolákba való jelentkezéskor kell majd használni. A jelen eljárásban szereplő jelentkezési lapot abba a vizsgát meghirdető középiskolába (a megfelelő telephelyre) kell a tanulónak benyújtania, ahol a központi írásbeli vizsgát meg kívánja írni. A tanuló maga dönti el, melyik vizsgaszervező intézménybe nyújtja be a központi írásbeli vizsgára való jelentkezési lapját, függetlenül attól, hogy a későbbiekben a felvételi eljárás keretében melyik középfokú intézménybe kíván majd jelentkezni, és milyen jelentkezési sorrendet jelöl meg.

A központi írásbeli vizsgát szervező iskola minden hozzá forduló tanuló jelentkezését köteles fogadni.

Egy tanuló csak egy intézménybe jelentkezhet központi írásbeli vizsgára. A tanuló teljesítményének megítélését a központi írásbeli vizsga választott helyszíne nem befolyásolhatja.

Kérjük, hívják fel a tanulók figyelmét arra, hogy **a központi írásbeli vizsgára személyazonosítására alkalmas igazolványt** – diákigazolványt vagy személyi igazolványt – **vigyenek magukkal**, valamint arra, hogy a központi írásbeli vizsga során – **a dolgozat megírásakor** a rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát kék vagy fekete színű tintával kell elkészíteni. A magyar nyelvi feladatlapok kitöltéséhez segédeszköz nem használható. A matematika feladatlapok kitöltéséhez rajzeszközökön (vonalzó, körző, szögmérő) kívül más segédeszköz (pl. zsebszámológép) nem használható.

Az Nkt. 4 § 3. és 25. pontjában meghatározott **sajátos nevelési igényű, illetve beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók** középfokú felvételi eljárásban való részvételére vonatkozó speciális információkat jelen levél **2. számú melléklete** tartalmazza. Amennyiben a tanuló látássérült, ezért vizsgájához a feladatlap speciális előállítását igénylik, akkor az igényléshez szükséges formanyomtatvány beszerzéséhez vegyék fel a kapcsolatot a központi írásbeli vizsgát szervező középiskolával.

5. A központi írásbeli vizsga időigénye és a feladatlapok tartalma

A központi írásbeli vizsgákhoz a feladatlapokat a vizsgák típusa és az évfolyamok szerint külön-külön megszervezett bizottságok készítik el. A magyar nyelvből és matematikából készített központi írásbeli vizsgatesztek elsősorban nem tantárgyi, lexikális tudást mérnek, hanem azokat az eszköztudás körébe tartozó képességeket és készségeket, amelyek a középiskolában való eredményes továbbtanuláshoz szükségesek. A vizsga feladatlaponként 45 percet vesz igénybe, a két feladatlap kitöltése között 15 perc szünetet kell tartani. A feladatlapokra vonatkozóan részletes tájékoztató található a www.oktatas.hu honlapon a Közoktatás/Középfokú beiskolázás/Aktuális beiskolázási időszak (2012/2013. tanév) menüpontban.

Az előző tanévek felvételi feladatlapjai és megoldásai szintén a www.oktatas.hu honlapon a Közoktatás/Középfokú beiskolázás/Korábbi beiskolázási időszakok adatai, írásbeli felvételi feladatsorai és javítási útmutatói menüpontban tekinthetők meg.

6. A feladatlapok értékelése

Mivel a tanulónak a központi írásbeli vizsgán szerzett pontszámait valamennyi vizsgát előíró intézménynek el kell fogadnia, ezért rendkívül fontos a feladatlapok egységes értékelhetősége és értékelése. Az egységes értékelhetőséget a feladatlapok összeállítóinak, az értékelés egységességét a középiskoláknak kell biztosítaniuk.

7. A kiértékelt feladatlapok megtekintése

Az írásbeli vizsga kiértékelt dolgozatait a vizsgázó és szülője az iskola képviselőjének jelenlétében, az igazgató által meghatározott helyen és időben megtekintheti, azokról kézzel vagy elektronikus úton másolatot készíthet, és – **kizárólag a hivatalos javítási-értékelési útmutatótól eltérő értékelés esetén** – az értékelésre észrevételt tehet. Ha az iskolában a feltételek rendelkezésre állnak, a vizsgázó kérésére a saját kiértékelt dolgozatáról másolatot kell készíteni.

A megtekintéshez – az adott írásbeli vizsgát követő nyolc napon belül – egy munkanapot (nyolc órát) kell biztosítani. A vizsgázó észrevételeit a megtekintést követő első munkanap végéig – tizenhat óráig – írásban adhatja le. Az észrevétel benyújtására nyitva álló határidő elmulasztása esetén egy napon belül lehet igazolási kérelmet benyújtani. Az igazolási kérelem benyújtási határideje jogvesztő.

Ha az írásbeli vizsgakérdésekre adott megoldás értékelésére a vizsgázó észrevételt nyújt be, az iskola az észrevételt érdemben elbírálja. Az iskola a bírálat eredményét határozat formájában, megfelelő indokolással, az észrevétel benyújtását követő három munkanapon belül írásban közli az észrevételt tevővel.

Ha az észrevételt tevő az iskola határozatának kézhezvétele után is fenntartja korábbi észrevételét, ezt egy munkanapon belül írásban közli a vizsgát szervező iskolával. A határidő elmulasztása jogvesztő. Az iskola a fenntartott észrevételt az ügyre vonatkozó dokumentumokkal együtt egy munkanapon belül megküldi a Hivatalnak.

A Hivatal a fenntartott észrevételt érdemben elbírálja. A bírálat eredményét határozat formájában, megfelelő indokolással, az észrevétel benyújtását követő nyolc munkanapon belül rövid úton (elektronikus úton) írásban közli az iskolával, valamint postai úton megküldi az iskolának és az észrevételt tevőknek.

A fentiekrol a vizsgázókat a központi írásbeli vizsgák megkezdése előtt a vizsgát szervező iskolának tájékoztatnia kell.

A jogszabály arra nem ad lehetőséget, hogy a tanuló által megoldott, a középiskola által kijavított feladatlapot vagy annak fénymásolatát másik közép fokú iskola bekérje és felülvizsgálja, újra értékelje.

Az egyes iskolák felvételi eljárásán belül azonban a központi írásbeli vizsgán elért pontszám eltérő súllyal szerepelhet.

8. Az eredmények közzététele, a felvételi eljárás további menete

A központi írásbeli vizsga eredményéről a vizsgát szervező iskola – a Hivatal által kiadott, a vizsga részletes eredményeit tartalmazó, az iskola körbélyegzőjének lenyomatával, valamint az igazgató vagy az általa kijelölt személy aláírásával hitelesített **Értékelő lapon** – közvetlenül tájékoztatja a vizsgázókat **2013. február 7-éig**. A vonatkozó rendelet előírása szerint az értesítés kizárólag ebben a formában történhet meg. A tanuló ennek ismeretében nyújtja be jelentkezési lapját, tanulói adatlapját (a továbbiakban együtt felvételi lapok), és vesz részt az általános felvételi eljárásban.

A 9. évfolyamra történő jelentkezés esetén az általános iskola a felvételi lapokat a KIFIR rendszerben állítja elő, és továbbítja a tanulói jelentkezési lapokat a közép fokú iskolá(k)nak, a tanulói adatlapok első példányát pedig a Felvételi Központnak (9001 Győr, Pf. 694).

Az Nkt. 51. § (3) bekezdése szerint a **többcélú intézményben általános iskolai tanulmányaikat befejező tanulók** a pedagógiai programban meghatározottak alapján folytatják tanulmányaikat a megfelelő iskolatípus szerinti nevelés-oktatásban. Az általános felvételi eljárás során használatos felvételi lapokat **nekik nem kell kitölteniük** abban az esetben, **ha csak a saját iskolájukban** kívánnak részt venni a közép fokú felvételi eljárásban.

A 6 és a 8 évfolyamos gimnáziumokba való jelentkezés esetén a tanuló vagy szülője a jelentkezést a központilag kiadott jelentkezési lapon közvetlenül is megküldheti a kiválasztott gimnázium részére. Ezzel egyidejűleg a tanulói adatlapot közvetlenül kell megküldenie a Felvételi Központnak (9001 Győr, Pf. 694).

A felvételi lapok megküldésének (postára adásának) határideje 2013. február 15.

A középiskola felvételi tájékoztatójában megkövetelheti az Értékelő lap másolatának a jelentkezési laphoz történő csatolását. Ebben az esetben az Értékelő lap másolatban csatolható, az Értékelő lapot kiállító iskola általi hitelesítése azonban nem lehet kötelező. Az eredeti Értékelő lap a jelentkezőnél marad.

A jelentkező tanulók rangsorolásának módját, a felvételtől történő tájékoztatásának előírásait, valamint a jogorvoslati eljárás rendjét és az egyes feladatok határidejét az általános felvételi eljárásra vonatkozó szabályozás szerint, a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet, illetve a 2012/2013. tanév rendjéről szóló 3/2012. (VI. 8.) EMMI rendelet 3. számú melléklete tartalmazza.

A felvételt hirdető közép fokú iskola a felvételtől vagy az elutasításról szóló értesítést megküldi a jelentkezőnek és az általános iskolának. Az általános iskola értesítése jegyzék formájában is történhet. A 6 és a 8 évfolyamos gimnáziumoknak a tanuló felvételéről szóló értesítést meg kell küldeniük, az elutasításáról szóló értesítést nem kell megküldeniük az általános iskola számára.

A közép fokú beiskolázással kapcsolatos kérdéseiket a kifir@oh.gov.hu e-mail címre várjuk.

Az eljárás lebonyolításában együttműködésére számítva, üdvözlettel:

Budapest, 2012. október 5.

Pongrácz László s. k.
főosztályvezető
Közoktatási Programok Főosztálya

TANULÓI JELENTKEZÉSI LAP
a 9. évfolyamra történő beiskolázás, illetve a 6 és a 8 évfolyamos gimnáziumok
KÖZPONTI ÍRÁSBELI VIZSGÁJÁRA

Beküldési határidő: 2012. december 10.

Beküldendő a központi írásbeli vizsgát szervező középfokú intézmények közül abba az iskolába, amelyikben a diák a felvételt meg kívánja írni.

A jelentkezési lapot nyomtatott nagybetűkkel kell kitölteni!

1. A tanuló adatai

A tanuló oktatási azonosító száma: _ _ _ _ _

Neve: Neme:

Születési helye: Születési ideje:

Anyja születéskori neve:

Lakcíme (értesítési címe):

Telefonszáma:

Szülő vagy gondviselő telefonszáma:

2. A tanuló általános iskolájának adatai

OM azonosító kódja: _ _ _ _ _

Neve:

Címe:

3. A központi írásbeli vizsgát az alábbi középfokú iskolában és helyen kívánom teljesíteni:

OM azonosító kódja: _ _ _ _ _

Intézmény vagy telephelyének neve:

Intézmény vagy telephelyének címe:

Vizsga típusa	Vizsga tárgya	
	Magyar nyelv	Matematika
a középfokú iskola 9. évfolyamára jelentkezők központi írásbeli vizsgája		
6 évfolyamos gimnáziumba jelentkezők központi írásbeli vizsgája		
8 évfolyamos gimnáziumba jelentkezők központi írásbeli vizsgája		

Kérjük, a megfelelő cellába elhelyezett x jellel jelezze, hogy mely évfolyamon és mely tárgyból jelentkezik vizsgára az adott intézménybe!

4. A központi írásbeli vizsga megszervezésére vonatkozóan az alábbi dokumentumokat csatolom a jelentkezési laphoz (kizárólag az Nkt 4. § 3. és 25. pontjában meghatározott sajátos nevelési igényű tanuló, illetve beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló esetében):*

szülői kérelem:db

szakértői vélemény:db

*Amennyiben a sajátos nevelési igényű tanuló, illetve a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló esetében a szakértői bizottság vagy a nevelési tanácsadó szakértői véleménye speciális írásbeli vizsgakörülmények biztosítását javasolja (pl. időhosszabbítás, segédeszköz, az értékelési rendszer egy részlete alóli felmentés), úgy ennek biztosítását a szülőnek írásban kérelmeznie kell annak az iskolának az igazgatójától, ahová a tanuló jelentkezési lapját benyújtják. A szülő által írt kérelemhez a szakértői bizottság vagy a nevelési tanácsadó szakértői véleményét csatolni kell! A szülő kérelméről az adott intézmény igazgatója jogosult dönteni.

A táblázatban megjelölt tárgyakból központi írásbeli vizsgára jelentkezem. Ennek a Tanulói jelentkezési lapnak az aláírásával hozzájárulok ahhoz, hogy a középfokú oktatási intézmény, az Oktatási Hivatal és a megyei, fővárosi kormányhivatal a központi írásbeli vizsga során adataimat kezelje.

Kelt:, év hó nap

.....
szülő/gondviselő aláírása

.....
tanuló aláírása

A sajátos nevelési igényű, illetve a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók részvétele a középfokú felvételi eljárásban

Az Nkt és a pedagógiai szakszolgálatokról szóló 4/2010. (I. 19.) OKM rendelet harmonizálása jelenleg folyamatban van.

A sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő jelentkezőre vonatkozó speciális tanulókra vonatkozó speciális eljárási szabályok a középfokú felvételi eljárás szempontjából a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 4. § 25. pontjában meghatározott sajátos nevelési igényű, illetve az Nkt. 4. § 3. pontjában meghatározott beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulókra (jelen tájékoztatóban a továbbiakban együttesen SNI tanulók) vonatkoznak. Az SNI tanulókra vonatkozó speciális értékelési szabályok az Nkt. 51. §-ában leírtak szerint kerülnek meghatározásra. A feltételek meghatározásakor az illetékes szakértői bizottság, illetve a nevelési tanácsadó által kiadott szakértői véleményben foglaltak az irányadóak.

1. A középfokú beiskolázásban részt vevő SNI tanulókra vonatkozó speciális felvételi követelményeket minden felvételiztető középfokú intézmény egyedileg határozza meg. A középfokú iskola felvételi tájékoztatójának tartalmaznia kell a középfokú iskola felvételi eljárásának rendjét, és külön a hozzá jelentkező SNI tanulók esetében a saját felvételi eljárásában alkalmazott speciális értékelési szabályokat.
2. Az SNI tanulóknak és szüleiknek még jóval a felvételi eljárás megkezdése előtt tájékozódniuk kell, hogy az iskola, ahová a tanuló februárban majd be kívánja adni a jelentkezését (választott iskola), milyen – az SNI tanulókra vonatkozó – speciális felvételi szabályokat határoz meg. Ezen ismeretek birtokában tudják eredményesen megtervezni a tanuló „felvételi stratégiáját”. Különösen fontos ez abban az esetben, ha a választott iskola felvételi eljárása során kéri a központi írásbeli vizsga eredményeit.
3. Amennyiben a választott iskola a felvétel feltételeként előírja a központi írásbeli vizsgát, akkor az SNI tanulónak és a szülőjének még az írásbeli vizsgára való jelentkezés előtt tisztáznia kell az iskolával, azt, hogy a helyi speciális szabályok és a szakértői véleményben foglaltak alapján szükséges-e a tanuló részvétele az írásbeli vizsgán, vagy az iskola az írásbeli vizsga eredménye nélkül is elbírálja majd a felvételi jelentkezést. Az SNI tanuló tehát a szakértői bizottság vagy a nevelési tanácsadó szakértői véleményében leírtak alapján a választott iskolától kérheti az írásbeli vizsga alóli felmentését. Ha az SNI tanuló egyik vagy mindkét vizsgatárgy írásbeli vizsgája alóli felmentését kap, az azt jelenti, hogy a központi írásbeli vizsga eredményei helyett ennek az iskolának a felvételi eljárása során más módon mérik fel a tanuló tudását, és bírálják el felvételi jelentkezését. Több választott iskola esetében ez iskolánként más és más lehet.
4. Akármilyen is az előzetes tájékozódás eredménye, a felvételizető tanuló jelentkezhet a központi írásbeli vizsgára. Ez általában tanácsos is, hiszen könnyen előfordulhat, hogy a februári felvételi jelentkezésig elképzelései, szándékai megváltoznak, és mégis szüksége lesz az írásbeli eredményére. A felvételizető tanulót nem éri semmi hátrány, ha megírja a központi írásbeli vizsgát, mert annak eredményének ismeretében adhatja majd be a jelentkezését később a választott középiskolákba. Akár intézményenként is eldöntheti, hogy a központi írásbeli eredménye alapján, vagy az SNI tanulókra vonatkozó helyi, speciális értékelési szabályok szerint kéri jelentkezésének elbírálását.
5. Az írásbeli vizsgára a jelentkezést a tanulók abba az iskolába adják be, amelyik számukra a legkényelmesebb (írásbeliztető iskola). Az írásbeliztető iskola kiválasztása független attól, hogy később a tanuló melyik iskolába kíván majd felvételizni (választott iskola). Éppen ezért nincs értelme annak, hogy az SNI tanuló az írásbeliztető iskolától kérje az írásbeli alóli felmentést, az írásbeliztető iskola a felmentést – az írásbeli vizsga eljárásának keretében – nem is adhatja meg.
6. Amennyiben az SNI tanuló úgy dönt, hogy megírja a központi írásbeli vizsgát, akkor a vizsgára történő jelentkezéskor a vizsgát megszervező intézményhez a vizsgaszervezést érintő speciális körülményekre, illetve eszközökre vonatkozó kérelmet nyújthat be. Az Nkt 51. § (5) bekezdése alapján a vizsga szervezésével alkalmazkodni kell a tanuló adottságaihoz.

Az SNI tanuló az írásbeli vizsga során a szakértői véleményben foglaltak alapján az alábbi kedvezményekre lehet jogosult:

- időhosszabbítás (az írásbeli vizsga időtartama tárgyanként 45 perc, ez indokolt esetben megnövelhető),
- az iskolai tanulmányai során általa használt, megszokott segédeszköz használata (a tanuló a szakértői vélemény alapján az igazgatói határozatban leírtak szerinti segédeszközt vagy segédeszközöket használhatja a vizsga során),
- a vizsga meghatározott részeinek értékelése alóli felmentés (a szakértői véleményben leírtak alapján a vizsgadolgozat értékelésekor bizonyos feladattípusokat a javító tanár nem vesz figyelembe, az ezekre adható pontot az elérhető maximális és a tanuló által elért összpontszámába sem számítja be).

A központi írásbeli vizsgára vonatkozó speciális elbírálást minden esetben írásos kérelemben kell igényelni az írásbeliztető intézményben. A kérelmet és a szakértői bizottság vagy a nevelési tanácsadó szakértői véleményét az írásbeli vizsgára történő jelentkezéskor a jelentkezési lappal együtt kell benyújtani az iskolához. Mivel a speciális körülményekre vonatkozó kérelem a vizsgaszervezést is érinti, azért fontos, hogy azt jóval a vizsga előtt, már a vizsgára való jelentkezéskor átadják az intézménynek. A kérelmet a központi írásbeli vizsgát szervező intézmény

igazgatója bírálja el. Az igazgató a szakértői vélemény alapján hoz döntést arról, hogy milyen kedvezményeket biztosít az SNI tanulónak az írásbeli vizsga során. Az igazgató döntését határozatba foglalja, amelyet a központi írásbeli vizsga előtt eljuttat a tanulóhoz és a szülőhöz. Ez a döntés kizárólag a központi írásbeli vizsga letételének körülményeire vonatkozhat.

7. A nevelési tanácsadó által kiállított szakértői vélemény

A pedagógiai szakszolgálatokról szóló 4/2010. (I. 19.) OKM rendelet (továbbiakban: OKM rendelet) 20. §-a alapján a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló iskolai nevelésével, oktatásával kapcsolatos feladatok meghatározása céljából a nevelési tanácsadás keretében kell szakvéleményt készíteni.

Mit tartalmaz a nevelési tanácsadó szakértői véleménye?

Az OKM rendelet 21. § (2) értelmében a nevelési tanácsadó szakvéleményének tartalmaznia kell:

- a) a gyermek, tanuló és a szülő nevét, a gyermek, tanuló születési idejét, lakóhelyét, ennek hiányában tartózkodási helyét,
- b) a vizsgálat rövid leírását, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség fennállásával vagy kizárásával összefüggő megállapítást és az azt alátámasztó tényeket,
- c) javaslatot a gyermek óvodai nevelésével, a tanuló iskolai nevelésével és oktatásával kapcsolatosan, az ezzel összefüggő fejlesztési célokat, az egyéni vagy csoportos fejlesztést végző pedagógus szakképzettségére vonatkozó javaslatokat és az arra való figyelemfelhívást, hogy a beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló csak a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható,
- d) annak megállapítását, hogy a gyermek, tanuló a tanulmányi kötelezettségének magántanulóként tehet eleget, illetve az egyéni foglalkozásra, felzárkóztatásra vagy fejlesztő foglalkoztatásra szorul,
- e) annak előírását, hogy a gyermeknek, tanulóknak a nevelési tanácsadás keretében biztosított fejlesztő foglalkozáson kell részt vennie, ennek időkeretét,
- f) figyelmeztetést arra vonatkozóan, hogy amennyiben a szülő a szakvéleményben foglaltakat nem fogadja el, a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes községi, városi, megyei jogú városi, fővárosi kerületi önkormányzat jegyzőjénél eljárást kezdeményezhet a szakvélemény felülvizsgálata céljából, illetve, hogy az eljárást a nevelési tanácsadó is kezdeményezheti.

8. A szakértői bizottságok által kiállított szakértői vélemény

Az Nkt. 4. § 25. pontjában pontja alapján sajátos nevelési igényű az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján:

- a) mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

Az OKM rendelet 9. §-ának értelmében:

Az országos szakértői és rehabilitációs feladatok:

- a) a hallás-, látás-, mozgás- és beszéd fogyatékoság, valamint az írott nyelvi képességek vizsgálata,
- b) az a) ponthoz kapcsolódó értelem- és személyiségvizsgálat.

A tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs feladatok:

- a) az értelmi fogyatékoság megállapítása vagy kizárása,
- b) gyermek- és ifjúságpszichiátriai szakorvosi vagy gyermekneurológiai szakorvosi vizsgálat igénybevétele mellett
 - ba. az autizmus spektrum zavarok megállapítása vagy kizárása
 - bb. a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének tartós és súlyos rendellenességének megállapítása vagy kizárása
 - bc. a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődés súlyos rendellenességének megállapítása vagy kizárása

A tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs feladatok között - a fővárosi, megyei fejlesztési tervben meghatározottak szerint - ellátható a beszélt és írott nyelvi képesség, az értelem- és a személyiségvizsgálat feladata is (OKM rendelet 9. § (3)). Ha a gyermek, tanuló első vizsgálatát végző tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság megítélése szerint a gyermek, tanuló halmozottan fogyatékos, a szülő egyetértésével kezdeményezheti a gyermek, tanuló testi, érzékszervi fogyatékoságának megfelelő országos szakértői és rehabilitációs feladatokat ellátó bizottságnál a kiegészítő vizsgálat elvégzését (OKM rendelet 17. § (1)).

9. Mikor lehet szakértői vélemény készítésére irányuló kérelmet benyújtani?

Az OKM rendelet 12. §-ának (1) – (2) bekezdése alapján:

(1) ...egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből a tanuló teljesítményének értékelése, minősítése alóli mentesítés céljából szakértői vizsgálat indítható:

- a) az iskolai oktatás első-hatodik évfolyamán január 31-ig szükség szerint bármikor,
- b) az a) pontban meghatározott időpontot követően annak a tanévnek március 31. napjáig, amelyben az adott tantárgy tanulását a tanuló megkezdte.

(2) A szakértői és rehabilitációs bizottság eljárását az (1) bekezdésben meghatározott célból, az ott megjelölt időszagnál későbbi időpontban csak a kiskorú tanuló szülője, illetve a nagykorú tanuló kezdeményezheti. A vizsgálati kérelemhez csatolni kell az érintett iskola igazgatójának a vizsgálat szükségességével kapcsolatos egyetértő nyilatkozatát. Az iskola igazgatója a döntéséhez beszerzi a tanuló osztályfőnöke és az adott tantárgyat tanító pedagógus véleményét. Az iskola igazgatója egyetértésének hiányában a szakértői és rehabilitációs bizottság

vezetője vagy az általa kijelölt szakértői bizottsági tag - a tanuló meghallgatása után - dönt a vizsgálat szükségességéről vagy a kérelem elutasításáról. A kérelem elutasításáról szóló döntést írásba kell foglalni. A döntés tekintetében a szakértői vélemény felülvizsgálatával kapcsolatos rendelkezéseket kell alkalmazni.

10. Mit kell tartalmaznia a szakértői véleménynek?

Az OKM rendelet 14. § (1) bekezdése alapján a szakértői és rehabilitációs bizottság a szakértői véleményében tesz javaslatot a gyermek, tanuló különleges gondozás keretében történő ellátására, az ellátás módjára, formájára és helyére, az ellátáshoz kapcsolódó pedagógiai szakszolgálatra, a szükséges szakemberre és annak feladataira. A szakértői véleménynek tartalmaznia kell

- a) a gyermek, tanuló és a szülő nevét, a gyermek, tanuló születési idejét, lakóhelyét és tartózkodási helyét,
- b) a szakértői vizsgálat rövid leírását,
 - ba) a fogyatékosagra vagy annak kizárására vonatkozó megállapítást, az azt alátámasztó tényeket,
 - bb) a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődése tartós és súlyos rendellenességének megállapítására vagy kizárására vonatkozó tényeket,
 - bc) a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődése súlyos rendellenességének megállapítására vagy kizárására vonatkozó tényeket,
- c) a korai fejlesztés és gondozás szükségességét, az ennek keretében nyújtott szolgáltatásokat, valamint azok idejét, a fejlesztéssel kapcsolatos szakmai feladatokat, valamint annak megjelölését, hogy a feladatokat milyen ellátás keretében mely intézmény biztosítja,
- d) annak megállapítását, hogy a gyermek, tanuló az e célra létrehozott, a fogyatékoság típusának, illetve a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődése tartós és súlyos rendellenességének megfelelő nevelési-oktatási intézményben, osztályban, csoportban, tagozaton vagy a többi gyermekkel, tanulóval közösen is részt vehet az óvodai nevelésben, iskolai nevelésben-oktatásban, kollégiumi nevelésben,
- e) annak megállapítását, hogy a sajátos nevelési igényű tanuló a tankötelezettségét kizárólagosan iskolába járással vagy a szülő választása szerint iskolába járással vagy magántanulóként, illetve kizárólagosan magántanulóként teljesítheti,
- f) ha a tanuló a tankötelezettségét kizárólagosan magántanulóként teljesítheti, a heti foglalkoztatás idejét és a felkészüléshez szükséges szakembereket,
- g) annak megállapítását, hogy a tanuló a tankötelezettségét fejlesztő iskolai oktatás, illetőleg egyéni fejlesztő felkészítés keretében teljesíti,
- h) a gyermek, tanuló fogyatékoságnak megfelelő
 - ha) óvodára, csoportra,
 - hb) általános iskolára, csoportra, osztályra, tagozatra (a továbbiakban: kijelölt iskola),
 - hc) diákotthonra, kollégiumra [a h) pont alattiak a továbbiakban együtt: kijelölt nevelési-oktatási intézmény] vonatkozó javaslatot és a kijelölt nevelési-oktatási intézmény megjelölését,
- i) a kijelölt iskolába való beíratás és a hivatalból történő felülvizsgálat időpontját,
- j) a gyermek, tanuló nevelésével, oktatásával kapcsolatos sajátos követelményeket, fejlesztési feladatokat, javaslatot az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alóli mentesítésre,
- k) a szükséges szakemberre, annak végzettségére és szakképesítésére vonatkozó javaslatot,
- l) nem helyi önkormányzat vagy nem állami szerv által fenntartott pedagógiai szakszolgálatot ellátó intézmény által elkészített szakvélemény esetén a közoktatási megállapodást kötő önkormányzat, kormányhivatal nevét és székhelyét, továbbá az intézmény működési területét, illetve az e rendeletre való utalást,
- m) a szülő tájékoztatását arról, hogy
 - ma) a gyermek, tanuló különleges gondozás keretében történő ellátására a szakértői véleményben foglaltak szerint akkor kerülhet sor, ha az abban foglaltakkal egyetért,
 - mb) amennyiben a szakértői véleményben foglaltakkal nem ért egyet, a szakértői és rehabilitációs bizottság köteles erről a tényről a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes jegyzőt (a továbbiakban: illetékes jegyző) tájékoztatni,
 - mc) a szülő közvetlenül is eljárást indíthat az illetékes jegyzőnél a szakértői vélemény felülvizsgálatát kezdeményezve,
 - md) a szakértői véleményben foglaltakkal kapcsolatos egyetértését vagy egyet nem értését írásban kell közölnie,
 - me) amennyiben a szakértői vélemény kézhezvételétől számított tizenöt napon belül nem tesz nyilatkozatot és nem indítja meg a jegyzői eljárást, az egyetértését megadottnak kell tekinteni.